

หมายเหตุท้ายคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3920s/2551

-
วัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติเครื่องหมายการค้าฯ ในการให้การคุ้มครองแก่เครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไป

ข้อมูลย่อ

โจทก์ฟ้องขอให้เพิกถอนคำวินิจฉัยอุทธรณ์ของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้าจำเลยและมีคำสั่งให้นายทะเบียนเครื่องหมายการค้าถอนคำสั่งรับจดทะเบียนและปฏิเสธไม่รับจดทะเบียน จึงเป็นเรื่องของการฟ้องเพื่อให้ยกเลิกคำวินิจฉัยของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้า หากได้เป็นการฟ้องเพื่อบังคับให้จำเลยดังกล่าวต้องรับผิดชอบในฐานะส่วนตัวแต่อย่างใดไม่ การที่จำเลยดังกล่าวจะได้ดำเนินการใด ๆ โดยส่วนตัวหรือไม่ อย่างไรนั้น จึงไม่มีผลต่อคำพิพากษาของศาล นอกจากนี้การที่คณะกรรมการเครื่องหมายการค้าไม่มีสถานะเป็นบุคคลตามกฎหมาย และโจทก์ฟ้องจำเลยอื่น ๆ ซึ่งเป็นกรรมการของคณะกรรมการเครื่องหมายการค้า ก็เป็นเรื่องที่กฎหมายเปิดช่องให้กระทำได้ ฝ่ายจำเลยจึงไม่อาจกล่าวอ้างเหตุที่จำเลยดังกล่าวไม่ได้เข้าร่วมประชุมมาปฏิเสธอำนาจฟ้องของโจทก์ได้ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

โจทก์ได้จดทะเบียนเครื่องหมายการค้าที่มีคำว่า "INTEL" (อินเทล) ไว้หลายคำขอซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นคำว่า "INTEL" แต่เพียงคำเดียว ดังนั้น เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับเครื่องหมายการค้าคำว่า "INTEL Lip" แล้วจะเห็นว่า เครื่องหมายการค้าทั้งสองเครื่องหมายต่างเป็นอักษรโรมัน มีจำนวนตัวอักษรที่เหมือนกันและอยู่ในลำดับเดียวกันถึง 5 ตัว คือ I, N, T, E, L โดยเครื่องหมายการค้าคำว่า "INTEL Lip" จะมีตัวอักษรโรมันเพิ่มเติมอีก 3 ตัว เป็นคำต่อท้ายคือ L, i และ p ซึ่งอักษรโรมัน 5 ตัวแรกนั้นมีลักษณะเป็นตัวพิมพ์ใหญ่คล้ายกับอักษรโรมันในเครื่องหมายการค้าของโจทก์ ส่วนอักษรโรมันอีก 3 ตัวนั้น มีลักษณะเป็นตัวเขียน ลักษณะของคำจึงมีความคล้ายกัน ในส่วนของเสียงเรียกขานนั้น อาจพิจารณาได้ว่า เครื่องหมายการค้าของโจทก์เป็น 1 คำ อ่านออกเสียงได้ 2 พยางค์ คือ "อิน -เทล" ส่วนเครื่องหมายการค้าตามคำขอเลขที่ 387379 เป็นคำ 2 คำ อ่านออกเสียงได้ 3 พยางค์ คือ "อิน-เทล-ลิป" ทำให้เสียงเรียกขานของเครื่องหมายการค้าทั้งสองเครื่องหมายเหมือนกันใน 2 พยางค์แรก ซึ่งเป็นตำแหน่งที่สำคัญและสาธารณชนส่วนใหญ่จะจดจำได้มากที่สุด จึงถือได้ว่าเครื่องหมายการค้าคำว่า "INTEL" (อินเทล) ของโจทก์คล้ายกับเครื่องหมายการค้าคำว่า "INTEL Lip" ตามคำขอเลขที่ 387379 แม้เครื่องหมายการค้าของโจทก์มีคำอื่น เช่น inside, INSIDE, Proshare หรือ TEAMSTATION อยู่ด้วยนั้น ก็เป็นภาคส่วนในเครื่องหมายการค้าอื่น ๆ ของโจทก์เท่านั้น

วัตถุประสงค์ให้การคุ้มครองแก่เครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปนั้น เพราะเครื่องหมายการค้าดังกล่าวมีการใช้มานานจนเป็นที่แพร่หลายทั่วไปและอาจจะต้องเสียค่าใช้จ่ายอย่างสูงในการดำเนินกิจการตลอดจนการโฆษณาประชาสัมพันธ์จนทำให้เครื่องหมายการค้านั้นเป็นที่รู้จักแพร่หลายทั่วไป ดังนั้น หากมีการนำเครื่องหมายการค้าที่เหมือนหรือคล้ายกับเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลายทั่วไปดังกล่าวไปใช้กับสินค้าต่างจำพวกกัน ก็อาจทำให้สาธารณชนสับสนหรือหลงผิดในความเป็นเจ้าของหรือแหล่งกำเนิดของสินค้าได้ กฎหมายจึงไม่อนุญาตให้มีการกระทำเช่นนั้น

หมายเหตุ

ข้อเท็จจริงตามฎีกานี้ มีจุดที่น่าสนใจคือ ความเห็นของนายทะเบียนเครื่องหมายการค้า ซึ่งเห็นว่า

1. รูปลักษณะเครื่องหมายการค้าและเสียงเรียกขานทั้งสองฝ่ายแตกต่างกัน คือ INTEL กับ INTEL Lip
2. เครื่องหมายของทั้งสองฝ่ายใช้กับสินค้าต่างจำพวกและมีรายการสินค้าไม่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน
3. เครื่องหมายการค้าของโจทก์ไม่แพร่หลาย ไม่ทำให้สาธารณชนสับสน

หรือหลงผิดในความเป็นเจ้าของหรือแหล่งกำเนิดของสินค้าแต่อย่างใด

ในเรื่องของความแพร่หลายนั้น ไม่มีปัญหาอะไร โจทก์พิสูจน์ให้เห็นได้ชัดเจน และฟังเป็นยุติว่าเป็นเครื่องหมายที่มีชื่อเสียงแพร่หลาย แต่ประเด็นที่ว่า เครื่องหมายการค้าทั้งสองคล้ายกันหรือไม่นั้น หากพิจารณาโดยผิวเผินแล้วจะเห็นได้ว่า มีลักษณะถ้อยคำแตกต่างกัน ใช้กับสินค้าต่างจำพวกกัน สาธารณชนอาจไม่สับสนหลงผิดในความเป็นเจ้าของสินค้าหรือแหล่งกำเนิดของสินค้า ซึ่งศาลฎีกาท่านได้อธิบายวินิจฉัยไว้เกี่ยวกับการแยกแยะจุดในการพิจารณาว่า ที่คล้ายกันเพราะคำเรียกขานคำแรกนั้นเหมือนกันใน 2 พยางค์แรก ซึ่งเป็นตำแหน่งที่สำคัญและสาธารณชนส่วนใหญ่จะจดจำได้มากที่สุด จึงถือว่าคล้ายกัน กรณีไม่ใช่มองเฉพาะคำเรียกขานทั้งหมดแล้วนำมา เปรียบเทียบ กัน

ประเด็นต่อมาคือ ทำให้สาธารณชนสับสนหลงผิดในความเป็นเจ้าของหรือไม่ เพราะกรณีของโจทก์เป็นสินค้ากลุ่มคอมพิวเตอร์ โดยคำว่า INTEL เป็นคำประดิษฐ์ จากคำว่า "Integrated" ประกอบคำว่า "Electronics" ส่วนกรณีของอีกฝ่ายใช้กับสินค้า ลิปสติค ซึ่งเป็นกรณีที่ห่างไกลกันมาก ซึ่งเหตุผลที่จะนำมาวินิจฉัยโดยตรงที่ว่า เมื่อเป็นเครื่องหมายการค้าที่มีชื่อเสียงแพร่หลาย เป็นที่รู้จักคุ้นเคยของบุคคลโดยทั่วไปแล้ว การนำเครื่องหมายการค้าดังกล่าวมาเป็นส่วนประกอบ ก็จะทำให้สาธารณชนนึกถึงเชื่อมโยงไปถึงเครื่องหมายการค้าของโจทก์ไปด้วย ดังนั้น จึงไม่ใช่พิจารณาเฉพาะความเป็นสินค้าต่างจำพวกกันเท่านั้น ต้องดูถึงสภาพของข้อเท็จจริงต่าง ๆ และเงื่อนไขปัจจัยอื่นประกอบด้วย

สรุป ประเด็นพิพาท

-